

Φεβρουάριος 2004

Η ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΙΩΝ

Οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ έχουν αντιμετωπίσει τα προβλήματα του εθνικού νησιωτικού χώρου και έχουν προωθήσει ειδικές πολιτικές και παρεμβάσεις, τόσο σε Κοινοτικό όσο και σε Εθνικό επίπεδο.

Στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Ρόδου, το Δεκέμβριο του 1988, ο Ανδρέας Παπανδρέου έθεσε για πρώτη φορά την ανάγκη η Ευρώπη να αναγνωρίσει τις ιδιαιτερότητες των ελληνικών νησιών και να τους συμπαρασταθεί με ειδικά μέτρα, πολιτικές και επιπλέον πόρους.

Μεσολάβησε όμως η διαπραγμάτευση για τη Συνθήκη του Μαστρίχτ, όπου η τότε ελληνική Κυβέρνηση της ΝΔ έχασε μία σημαντική ευκαιρία να προωθήσει την οπτική των ευρωπαϊκών νησιών στο πλαίσιο της νέας Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, επωφελούμενη κατ' αναλογία από τις ρυθμίσεις που έγιναν υπέρ των απομακρυσμένων νησιών της Γαλλίας, της Ισπανίας και της Πορτογαλίας.

Επρεπε να έρθει μία νέα Κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ για να ανασύρει το θέμα των νησιών και να το προωθήσει στο πλαίσιο της Διακυβερνητικής Διάσκεψης, το 1995-96, η οποία κατέληξε στη νέα Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη γνωστή ως Συνθήκη του Αμστερνταμ (άρθρο 158, ειδική τροποποίηση για νησιά).

Παράλληλα, τόσο με το Β' ΚΠΣ όσο και το Γ' ΚΠΣ, εφαρμόζουμε ολοκληρωμένα προγράμματα ανάπτυξης των νησιωτικών περιοχών της χώρας με ορατά αποτελέσματα στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και του βιοτικού επιπέδου των κατοίκων των νησιών.

Κοινοτικό επίπεδο: Νησιά και Ευρωπαϊκή Ένωση

Στο Κοινοτικό επίπεδο, η συστηματική προσπάθεια που είχαμε από καιρό αναλάβει σε όλα τα θεσμικά και πολιτικά κέντρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ώστε να αναγνωριστούν τα ιδιαίτερα προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα νησιωτικά συμπλέγματα και αρχιπελάγη της χώρας μας, αλλά και όλης της Ένωσης έχει πια αποδώσει καρπούς.

- Η πρόσφατη **3^η Εκθεση της Ευρ. Επιτροπής για την πρόοδο στην Οικονομική και Κοινωνική Συνοχή** (μία Εκθεση με ιδιαίτερη σημασία, που προβλέπεται στη Συνθήκη), **αναγνωρίζοντας τις ειδικές, δυσμενέστερες συνθήκες κάτω από τις οποίες τα Νησιά** (μεταξύ άλλων περιοχών με γεωγραφικές ιδιαιτερότητες) πρέπει να ανταγωνισθούν τις άλλες Ευρωπαϊκές περιφέρειες στο πλαίσιο της Εσωτερικής Αγοράς, **εισηγείται τη θέσπιση μέτρων πολιτικής υπέρ των περιοχών αυτών. Τα μέτρα αυτά,**

που θα συνοδεύονται από αντίστοιχη χρηματοδότηση, στο πλαίσιο των πολιτικών για την αύξηση της **Περιφερειακής Ανταγωνιστικότητας** και της **Απασχόλησης**, θα συμβάλουν στη μείωση του γεωγραφικού μειονεκτήματος της νησιωτικότητας.

- Επιπλέον, η Ευρ. Επιτροπή προτείνει ότι, οι νησιωτικές περιφέρειες που είναι σήμερα στο Στόχο 1 των Διαρθρωτικών Ταμείων και απολαμβάνουν ως εκ τούτου καθεστώς ανώτατης στήριξης από τους Κοινοτικούς πόρους, αλλά οι οποίες μετά από τις επιτυχημένες αναπτυξιακές πολιτικές μας παρουσιάζουν επίπεδο ανάπτυξης που ξεπερνά το όριο επιλεξιμότητας του 75% στην ΕΕ15, δεν θα μείνουν χωρίς διαρθρωτικούς πόρους στη νέα περίοδο μετά το 2006, στο Δ' ΚΠΣ, αλλά θα έχουν ειδική μεταχείριση.
- Πρέπει ωστόσο να τονιστεί πως η εξυγίανση των δημοσιονομικών μας μεγεθών επιτρέπει πια **να αναπληρώσουμε σε σημαντικό βαθμό από τον Εθνικό Προϋπολογισμό** οποιαδήποτε ενδεχόμενη μείωση της Κοινοτικής στήριξης για τις νησιωτικές περιοχές της Ελλάδας.

Για το άμεσο μέλλον:

- Έχουμε ζητήσει από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να προχωρήσει στη διατήρηση και ενίσχυση των ειδικών μέτρων υπέρ των Ελληνικών Νησιών, που ίσχυαν μέχρι τώρα ή **ισχύουν σήμερα**, στον τομέα της γεωργίας (ΕΓΤΠΕ-Εγγυήσεις) και της φορολογίας (ΦΠΑ), κατ' ελάχιστον. Τα εξειδικευμένα αυτά μέτρα συμπληρώνουν τις διαρθρωτικές παρεμβάσεις και θα συνεχιστούν.
- Επιπλέον, κατά τη διάρκεια των διαπραγματεύσεων για το νέο θεσμικό πλαίσιο λειτουργίας της ΕΕ, όταν επαναληφθούν, θα καταβάλουμε κάθε προσπάθεια για να εγγραφεί στη νέα Συνθήκη/Σύνταγμα της ΕΕ ειδική διατύπωση, που θα παρέχει τη νομική βάση στα θεσμικά όργανα της ΕΕ (Συμβούλιο, Επιτροπή, Ευρωκοινοβούλιο) να προωθούν ειδικές πολιτικές και μέτρα υπέρ των νησιών της ΕΕ, κατ' εξαίρεση από την Κοινοτική νομοθεσία. Η διατύπωση αυτή είχε διαμορφωθεί και θα είχε ενταχθεί στο Κείμενο του νέου Συντάγματος της ΕΕ αν δεν είχαν καταρρεύσει οι σχετικές συνομιλίες τον Δεκέμβριο του 2003.

Εθνικό Επίπεδο:

Πέρα από τη δράση μας στο επίπεδο της ΕΕ, ήδη βρίσκεται σε εξέλιξη η **αναπτυξιακή μας στρατηγική για τα νησιά της χώρας** στο πλαίσιο του εθνικού αναπτυξιακού μας σχεδιασμού.

Με το Γ΄ ΚΠΣ επιχειρείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για ανάπτυξη στο σύνολο του ελληνικού νησιωτικού χώρου. Η ολοκληρωμένη αυτή στρατηγική, που είναι συμβατή και με τη νέα Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, επιδιώκει μεταξύ άλλων:

- i. την προώθηση νέων μορφών οικονομικής δραστηριότητας,
- ii. τη βελτίωση των υποδομών μεταφορών,
- iii. την εισαγωγή και εφαρμογή των νέων τεχνολογιών της τηλε-πληροφορικής, στην παιδεία, την υγεία και τη δημόσια διοίκηση, με στόχο τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των νησιωτών,
- iv. την προστασία και ανάδειξη του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και της πλούσιας νησιωτικής πολιτιστικής κληρονομιάς.

Κατά την κατανομή των πόρων του Γ΄ ΚΠΣ, η Κυβέρνηση εξασφάλισε για την Περιφέρεια Ιονίων Νήσων μια σημαντική αύξηση των πόρων του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΠΕΠ Ιονίων Νησιών). Αυτό μεταφράζεται σε μίαν αύξηση της τάξης του 94 % σε σχέση με την αντίστοιχη κατανομή του Β΄ Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης 1994-99 (Β΄ ΚΠΣ). Επί πλέον αναπτυξιακά οφέλη και πόροι προέρχονται από τα Τομεακά Επιχειρησιακά του Γ΄ ΚΠΣ, τις Κοινοτικές Πρωτοβουλίες (INTERREG III, LEADER III και EQUAL), το Ταμείο Συνοχής και τους εθνικούς πόρους του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων.

Η υλοποίηση του Περιφερειακού Επιχειρησιακού Προγράμματος Ιονίων Νήσων εξελίσσεται με ικανοποιητική πρόοδο. Ως αποτέλεσμα, αποφασίστηκε πρόσφατα η ενίσχυσή του με πρόσθετους πόρους ύψους 19 εκ. € (δημόσια δαπάνη) από το αποθεματικό του ΚΠΣ.

Η αναπτυξιακή πολιτική του νησιωτικού χώρου συμπληρώνεται και από εξειδικευμένα μέτρα, όπως (κατά περίπτωση):

- i. Φορολογικές παρεκκλίσεις στον ΦΠΑ,
- ii. ευνοϊκές φορολογικές ρυθμίσεις για τους κατοίκους και τις επιχειρήσεις,
- iii. ειδικά κίνητρα για τη στελέχωση των υπηρεσιών υγείας,
- iv. επιδότηση των ναύλων για τις μεταφορές επιβατών,
- v. ένταξη των νησιών με πληθυσμό μικρότερο των 3100 κατοίκων στην υψηλότερη ζώνη κινήτρων του αναπτυξιακού νόμου (Δ΄ Περιοχή),
- vi. μικρότερο ελάχιστο μέγεθος επένδυσης για την ένταξη στον αναπτυξιακό νόμο για επενδύσεις στα νησιά: 75.000 € έναντι 135.000 € στην λοιπή επικράτεια,

vii. αυξημένα ποσοστά επιχορήγησης (45%) για τις ιδιωτικές επενδύσεις των μεταποιητικών και τουριστικών ΜΜΕ που χρηματοδοτούνται μέσω των ΠΕΠ.

Ηδη τα αναπτυξιακά αποτελέσματα των 3 ελληνικών νησιωτικών περιφερειών είναι ιδιαίτερα ενθαρρυντικά καθώς το κατά κεφαλήν ΑΕΠ τους αυξήθηκε την περίοδο 1995-2001 με ρυθμό μεγαλύτερο του Εθνικού μέσου όρου.

Η εξασφάλιση σημαντικών πόρων από το Δ' ΚΠΣ, η διαπραγμάτευση του οποίου εισέρχεται πια σε εντατική φάση, θα μας επιτρέψει να συνεχίσουμε την δυναμική αναπτυξιακή μας πολιτική για τα νησιά και μετά το 2007, ενώ η επιτυχής διοργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων το καλοκαίρι θα προκαλέσει θετικές επιπτώσεις στον ελληνικό τουρισμό για το σύνολο της χώρας.

Οι Κυβερνήσεις του ΠΑΣΟΚ, όπως έκαναν μέχρι σήμερα, θα θέτουν πάντα ως προτεραιότητα της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης της χώρας την ειδική μέριμνα για τον ελληνικό νησιωτικό χώρο, ενώ παράλληλα θα συνεχίσουν να προωθούν τη θέσπιση ειδικών πολιτικών προς όφελος των νησιών στο πλαίσιο της ΕΕ.